

Frø og specialafgrøder	170 (150-190)
Kartoffel- og roeafgrøder	160 (120-200)
Grøn- og græsafgrøder	300 (200-400)
Bælgsæd	-
Brak	-

I *tabel 1* er for forskellige afgrødegrupper anført gennemsnitlige forsøgsbegrundede normer for tilført kvælstof. De anførte normer er baseret på systematisk gødningsplanlægning og bedre gødningsfordeling. Spredningen dækker dels over variation i behovet

for samme afgrøde grundet klimatiske forhold, forfrugt, jordbundsforhold m.m. dels over forskellige behov for f.eks. vinterrug og vinterhvede eller for f.eks. kartofler og foderroer indenfor de respektive afgrødegrupper.

Tabel 2. Afgrødearealer og behov for kvælstof

1.000 ha og 1.000 t N	1980	1985	1990
Vintersæd	194	516	700
Vårsæd	1.622	1.084	800
Frø og specialafgrøder	175	298	400
Kartoffel- og roeafgrøder	241	228	200
Grøn- og græsafgrøder	667	577	500
Bælgsæd	4	127	200
Brak	2	3	-
<hr/>			
1.000 ha i alt	2.905	2.833	2.800
1.000 t N i alt behov		457	443
Heraf husdyrgødning (1.000 t N):			
1985 ¹⁾ (252-20) × 0,30		69	
1990 235 × 0,45			105
<hr/>			
N-behov handelsgødning		388	338
<hr/>			
N-køb uden afgift, jf. folketingsbeslutning ...			250
Nødvendig undergødsning			88 (20 pct.)

¹⁾ Jordbrugsøkonomisk Instituts opgørelse af 252.000 tons N.

I den øverste halvdel af *tabel 2* er vist afgrødefordelingen for 1980 og 1985. For 1990 er vist en afgrødefordeling, som den skønnes at udvikle sig. Arealet med vårsæd – specielt byg – voksede meget indtil 1980, men er siden aftaget betydeligt. Vintersædsarealet er i de senere år tilsvarende forøget. Arealerne med rodfrugt og med græs har været i aftagende, mens arealerne med bælgsæd, specielt ærter, har vist stigende tendens.

På grundlag af normerne i *tabel 1* er i den nederste halvdel af *tabel 2* vist kvælstofbehovet til samtlige landbrugsafgrøder. For 1985 er N-behovet på i alt 457.000 t, faldende til 443.000 t i 1990. De allerede vedtagne miljøbestemmelser gør det muligt at opnå en større nytteeffekt af kvælstof i husdyrgødning,

der for 1984-85 er opgjort til 252.000 t N ab mødding. Med en forventet stigning i nyttevirkningsgraden fra 0,30 i 1985 til 0,45 i 1990 og under hensyntagen til, at de samlede husdyrgødningsmængder reduceres til 235.000 t N som følge af besætningstilbagegang, vil husdyrgødningen i 1990 højst bidrage med i alt 105.000 t planteudnytteligt N.

Effekten af grønne marker og halmnedmuldning skønnes ikke at reducere N-behovet i handelsgødning før efter 1990. Det samme gælder effekten af forventede strukturelle tiltag – bortset fra tilbagegangen i landbrugsarealet, som er indregnet. Effekten af bedre planlægning og spredningsteknik indgår i beregningen af det i *tabel 2* opgjorte N-behov. N-behovet er derved reduceret til om-